

ด่วนมาก

ที่ พณ ๐๖๐๖/ ๕๓ ๕๙

1/343
15 มิ.ย. 55
15:45 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส7751

วันที่ : ๑16093/55

วันที่ : 12 ธ.ค. 55 เวลา : 15:04

กระทรวงพาณิชย์

๔๔/๑๐๐ ถ.นนทบุรี ๑

อ. เมือง จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓/ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการประชุมเตรียมการของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๑ และการประชุมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่กัมพูชาได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๑ และการประชุมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา โดยได้มีการประชุมเตรียมการของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียนฯ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายบุญทรง เตริยาภิรมย์) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม นั้น

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนสาระสำคัญของผลการประชุมข้างต้น ดังนี้

๑. การจัดทำความตกลงพันธมิตรทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

ภูมิหลัง

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๙ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ได้รับรองเอกสารกรอบอาเซียนสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (ASEAN Framework for Regional Comprehensive Economic Partnership - RCEP) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนที่จะจัดทำความตกลงที่มีหลักการการพัฒนาจากพื้นฐานการทำความตกลงการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาที่มีอยู่ในปัจจุบัน (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ หรือ “ประเทศ+๖”) ซึ่งจะสนับสนุนเป้าหมายการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านการบูรณาการอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลกตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ โดยในขั้นแรกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศ+๖ ได้รับรองหลักการและวัตถุประสงค์ของการเจรจาความตกลง RCEP ไว้แล้วเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

ผลการประชุม

รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจอาเซียนให้ความเห็นชอบถ้อยคำของร่างปฏิญญาร่วมว่าด้วยการประกาศเริ่มการเจรจาความตกลง RCEP (Joint Declaration on the Launch of Negotiations for the Regional Comprehensive Economic Partnership) และได้เสนอแนะต่อผู้นำเพื่อร่วมแสดงเจตนารมณ์ร่วมกับผู้นำของประเทศ+๖ ที่จะเริ่มต้นกระบวนการเจรจาความตกลง RCEP ตั้งแต่วันที่ ๒๕๕๖ และคาดหวังให้การเจรจาเสร็จสิ้นภายในสิ้นปี ๒๕๕๘ เพื่อให้เป็นความตกลงที่มีคุณภาพสูงและทันสมัยบนผลประโยชน์ร่วมกันอย่างรอบด้านในการสนับสนุนการขยายการค้าและการลงทุนในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเห็นพ้องที่อาเซียนจะยังคงรักษาความเป็นศูนย์กลาง (ASEAN Centrality) ของอาเซียนในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคไปพร้อมกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งจะมีใช้เป็นเพียงการยกระดับบทบาทของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลกเท่านั้นแต่ยังรวมถึงด้านสังคมและการเมือง จึงส่งผลให้ข้อริเริ่มของอาเซียนในการจัดทำความตกลง RCEP ถูกจับตามอง และมีความคาดหวังสูงจากภายนอก ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องรักษาพลวัตรของการเจรจา RCEP ให้มีความต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ

๒. การดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ภูมิหลัง

อาเซียนได้วางระบบการประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทุกระยะ ๒ ปี ในขั้นนี้อาเซียนกำลังอยู่ในรอบการประเมินระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ (ที่ผ่านมาช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๕ (เดือนตุลาคม) อาเซียนสามารถดำเนินการได้ร้อยละ ๗๔.๕ ของมาตรการที่จะต้องดำเนินการตาม AEC Blueprint ในช่วงเวลาดังกล่าว) โดยอาเซียนกำลังเร่งรัดให้การดำเนินการไปสู่ AEC เป็นไปตามกำหนดเวลา

ผลการประชุม

๒.๑ ที่ประชุมเน้นย้ำเรื่องการดำเนินการตามข้อเสนอของคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ได้เสนอต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน เพื่อการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการเผยแพร่สาระสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ไปสู่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแรงสนับสนุน AEC การจัดทำ AEC Priority Integration Programme ซึ่งกำหนดกิจกรรมหรือโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการโดยเร็วภายในปี ๒๐๑๕ จัดสร้างกลไกในการจัดการมาตรการที่มีใช้ภายในและมาตรการกีดกันทางการค้า การสร้างความเสมอภาคของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดทำ Trade Review and Policy Dialogue ซึ่งจะได้มีการหารือแนวทางการดำเนินการต่อไป

๒.๒ ที่ประชุมหารือการจัดลำดับความสำคัญของมาตรการต่างๆ เพื่อมุ่งสู่การเป็น AEC โดยในเบื้องต้นเห็นว่ามาตรการที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ เช่น มาตรการที่มีใช้ภายใน การจัดทำคลังข้อมูลอาเซียน การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ การจัดทำความตกลง RCEP การจัดทำความตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่ง ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสาเศรษฐกิจ และจัดลำดับเฉพาะมาตรการที่มีความสำคัญสูง โดยคาดว่าจะดำเนินการได้แล้วเสร็จประมาณไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๖

๒.๓ ในระหว่างการประชุมครั้งนี้ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาของอาเซียน ซึ่งทำให้การดำเนินงานตาม AEC Blueprint ของอาเซียนในเรื่องการค้าบริการมีความคืบหน้าไปอีกขั้น โดยความตกลงนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคคลากรชั่วคราวในการดำเนินการด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองชั่วคราวหรือการพำนักระยะสั้นของบุคคลธรรมดาจากประเทศสมาชิกหนึ่งเข้าไปยังเขตแดนของอีกประเทศสมาชิกหนึ่ง

๓. ความคืบหน้าในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

ภูมิหลัง

อาเซียนมีคู่เจรจา (Dialogue Partners) รวม ๑๒ ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อินเดีย สหรัฐฯ รัสเซีย สหภาพยุโรป แคนาดา กลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ (GCC) และบราซิล ในจำนวนนี้ ๖ ประเทศแรกเป็นภาคีความตกลง FTAs กับอาเซียน นับว่ามีระดับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทางเศรษฐกิจกับอาเซียนสูงกว่าประเทศคู่เจรจาอื่นๆ ซึ่งมีเพียงกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ผลการประชุม

๓.๑ อาเซียน-จีน

๓.๑.๑ รัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียนและจีนได้ร่วมลงนามพิธีสารจำนวน ๒ ฉบับ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ได้แก่ (๑) พิธีสารเพื่อผนวกข้อบทอุปสรรคเทคนิคต่อการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เข้าเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงการค้าสินค้า และ (๒) พิธีสาร ฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขกรอบความตกลง

การค้าเสรีอาเซียน-จีน ซึ่งพิธีสารทั้งสองฉบับดังกล่าวถือเป็นการปรับปรุงความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ให้มีความทันสมัย สอดรับกับภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจการค้าในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ พิธีสารฯ ดังกล่าว จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖

๓.๑.๒ ที่ประชุมพิจารณาหารือข้อเสนอของจีนที่จะให้อาเซียนเร่งเปิดเจรจากับฮ่องกงและจัดทำการศึกษาร่วมกันถึงผลประโยชน์และผลกระทบของการเข้าเป็นภาคีความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนของฮ่องกง โดยมีมติให้ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศดำเนินการหารือ และศึกษาผลกระทบภายในประเทศของตนให้ชัดเจนก่อน และจะหารือเรื่องดังกล่าวอีกครั้งในช่วงการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจ (SEOM) พิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางในอนาคต (Parameter) ของอาเซียนเกี่ยวกับการเข้าเป็นสมาชิกภาคีความตกลงฯ ของฮ่องกงให้ชัดเจน

๓.๒ อาเซียน-อินเดีย

๓.๒.๑ ที่ประชุมแสดงความผิดหวังต่อความล่าช้าของการเจรจาความตกลงด้านการค้าบริการ และการลงทุนกับอินเดีย แม้ว่าอาเซียนได้แสดงความพยายามและยึดหยุ่นกับอินเดีย ซึ่งที่ประชุมมีท่าทีร่วมกัน คือ การจัดทำความตกลงการค้าบริการและความตกลงด้านการลงทุนจะต้องบรรลุผลสำเร็จไปพร้อมกัน โดยที่ความตกลงด้านการลงทุนจะต้องครอบคลุมเนื้อหาหลักทุกด้านทั้งการเปิดเสรี การอำนวยความสะดวก การคุ้มครอง และการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งอินเดียจะต้องถอนข้อเรียกร้องเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคคลโดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกให้คนอินเดียทั่วไปสามารถเข้ามาสมัครงานในประเทศได้ (Independent Professional)

๓.๒.๒ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะเจรจากับอินเดียให้สำเร็จภายในเวลา ๑ ปีนับจากวันเริ่มต้นการเจรจาความตกลง RCEP เนื่องจากหลายประเทศมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งด้านเวลาและงบประมาณประกอบกับอาเซียนกำลังจะเข้าสู่การเจรจาความตกลง RCEP จึงจำเป็นต้องบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ หากไม่สามารถบรรลุผลได้ อินเดียก็อาจจะไม่สามารถเข้าร่วมการเจรจา RCEP ได้อย่างเต็มตัว

๓.๓ อาเซียน-สหรัฐอเมริกา

๓.๓.๑ ที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารข้อเสนอของสหรัฐฯ ในเรื่อง U.S.-ASEAN Expanded Economic Engagement (E3) Initiative โดยเห็นว่า E3 จะต้องสอดคล้องกับ Work Programme ภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างอาเซียนกับสหรัฐฯ (ASEAN-US TIFA) และจะไม่เชื่อมโยงกับความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) โดยให้เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายพิจารณาข้อริเริ่มภายใต้ E3 และแผนงานภายใต้ ASEAN-US TIFA ในรายละเอียดต่อไป

๓.๓.๒ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ให้การรับรอง 2013 Work Programme ภายใต้ ASEAN-US TIFA และ เอกสาร E3 ตามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงแล้วจากที่ประชุมเตรียมการของเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจของอาเซียน

๔. การหารือทวิภาคี

๔.๑ **กัมพูชา** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยได้หารือกับรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ของกัมพูชา (นาย Cham Prasidh) โดยไทยได้แจ้งว่ากำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทย ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนอย่างจริงจัง และหวังว่าทั้งสองฝ่ายจะสามารถสรุปแนวทางการดำเนินการได้โดยเร็ว

๔.๒ **สิงคโปร์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยได้หารือกับรัฐมนตรีกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ (นาย Lim Hng Kiang) ในเรื่องการรื้อฟื้นการจัดประชุมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างไทยกับสิงคโปร์ภายใต้กรอบ (Singapore-Thailand Enhanced Economic Relationship : STEER) ครั้งที่ ๓ ซึ่งจัดประชุมครั้งล่าสุดเมื่อปี ๒๕๔๘ ณ กรุงเทพฯ

๔.๓ **ฟิลิปปินส์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมฟิลิปปินส์ (นาย Gregory L. Domingo) โดยไทยขอให้ฟิลิปปินส์ปรับปรุงกฎระเบียบในการ

บริหารการนำเข้าข้าวภายใต้กรอบองค์การการค้าโลกและกรอบอาเซียนเพื่อเปิดโอกาสให้ข้าวไทยเข้าสู่ตลาดฟิลิปปินส์เพิ่มมากขึ้น และเร่งรัดให้ฟิลิปปินส์เข้ามาตรวจสอบโรงงานแปรรูปไก่ของไทย เพื่อให้ไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่ปรุงสุกไปยังฟิลิปปินส์ได้

๔.๔ สภาธุรกิจอาเซียน-ยุโรป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยได้หารือกับ นาย Hugh Vanijprabha ผู้แทนจากสภาธุรกิจอาเซียน-ยุโรป ในเรื่องโอกาสความร่วมมือของสภาธุรกิจอาเซียน-ยุโรปกับกระทรวงพาณิชย์ของไทย การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อยของไทย เพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าไทย และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ความคืบหน้าการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป และโอกาสของธุรกิจบริการ สาขาโลจิสติกส์ในไทย

ข้อคิดเห็น

๑. การประกาศริเริ่มการเจรจาความตกลง RCEP ของผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศ+๖ นับเป็นการแสดงถึงความพร้อมของไทยต่อการรวมกลุ่มบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีอาเซียนเป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนไปพร้อมกับการประกาศเจตนารมณ์ของไทยต่อการเข้าร่วมการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (TPP) ซึ่งมีสหรัฐอเมริกาเป็นตัวขับเคลื่อน โดยที่ความตกลงทั้งสองฉบับมีทิศทางชัดเจนที่จะยกระดับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีมาตรฐานสูงทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติการเมืองและเศรษฐกิจ ไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งในด้านกฎระเบียบและประเด็นการค้ายุคใหม่ เช่น แรงงาน สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ นโยบายการแข่งขัน และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น เพื่อที่จะสนับสนุนให้ไทยสามารถแสดงบทบาทนำร่วมกับประเทศชั้นนำอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนการจัดทำความตกลงทั้งสองฉบับบนพื้นฐานของประโยชน์สูงสุดจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจขนาดใหญ่และความหลากหลายมากขึ้น

๒. แม้ว่าอาเซียนตกลงกำหนดเวลาของการเป็นประชาคมอาเซียนเป็นวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่เนื่องจากยังคงมีหลายมาตรการล่าช้ากว่ากำหนดเวลา ไทยจึงควรถือโอกาสนี้ในการเร่งรัดการดำเนินการให้ได้ตามที่ตกลงไว้ โดยเฉพาะในเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่ตกลงไว้ รวมทั้งการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมภายในประเทศทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ

๓. จีนได้แสดงท่าทีอย่างแข็งขันในการผลักดันการเข้าเป็นภาคีความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนของฮ่องกง ซึ่งขณะนี้แม้ว่าอาเซียนจะยังมีเวลาในการหารือกับหน่วยงานภายในก่อนที่จะมีการเริ่มจัดทำการศึกษาร่วมกัน แต่ในท้ายที่สุดแล้วอาเซียนคงต้องยอมรับฮ่องกงเข้าเป็นภาคีด้วยการสนับสนุนของจีน ดังนั้นอาเซียนจึงต้องเตรียมเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาในการรับฮ่องกง เนื่องจากการรับฮ่องกงจะทำให้ฮ่องกงกลายเป็นสมาชิกความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ASEAN +๑ FTA) ซึ่งส่งผลให้ฮ่องกงสามารถเข้าร่วมการเจรจา RCEP ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมรวมทั้งข้อคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญทรง เตริยาภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๓๔๙

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔